

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра державно-правових дисциплін
ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
магістра
на тему:
«ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В
УКРАЇНІ»

Виконала студентка II курсу магістратури
спеціальності

081 «Право»

Базанова Ольга Віталіївна

Керівник: доцент, к.ю.н. Згама А.О.

Рецензент: доцент, к.ю.н. Атаманова Н.В.

Одеса – 2022 року

АНОТАЦІЯ

Базанова О.В. Правові засади захисту економічної конкуренції в Україні. - На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота магістра, спеціальність 081 «Право», Міжнародний гуманітарний університет, Одеса, 2022 рік.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, основної частини, яка включає три підрозділи, висновків і списку використаних джерел.

Метою кваліфікаційної роботи є комплексний аналіз та характеристика перспективних напрямків удосконалення законодавства про захист економічної конкуренції в Україні.

Проведено комплексну характеристику правового регулювання захисту економічної конкуренції в Україні та окремих іноземних країн. У ході дослідження формулюються концептуальні підходи щодо поняття, значення економічної конкуренції для функціонування держави, видів правопорушень антимонопольно-конкурентного законодавства, їх правової природи, виявлення особливостей правового регулювання захисту економічної конкуренції на національному та міжнародному рівнях.

Перший розділ присвячено теоретико-правовим засадам захисту економічної конкуренції в Україні. Зокрема, досліджуються поняття та значення економічної конкуренції для функціонування сучасної держави з ринковою економікою. Крім того, аналізуються історичні аспекти становлення та розвитку законодавства про захист економічної конкуренції.

У другому розділі проводиться характеристика шляхів удосконалення законодавчого регулювання видів порушень антимонопольно-конкурентного та відповідальності за їх вчинення. При цьому, досліджуються поняття та види зловживання монопольним становищем на ринку, прояви антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, визначаються недоліки вітчизняного законодавства стосовно деяких питань боротьби із недобросовісною конкуренцією, на підставі зарубіжного досвіду

висловлюються пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного законодавства, враховуючи зарубіжний досвід у цьому питанні.

У третьому розділі акцентується увага на характеристиці окремих напрямів покращення законодавства про захист економічної конкуренції в Україні. У цьому контексті досліджуються питання оптимізації правового статусу Антимонопольного комітету України, безособового укладання контрактів при проведенні процедур публічних закупівель, особливостей правового підґрунтя здійснення останніх в умовах воєнного стану та визначається ряд проблемних практичних питань у зв'язку з цим.

Ключові слова: економічна конкуренція, монополізм, регулювання економіки, господарська діяльність, господарсько-правове регулювання.

ANNOTATION

Bazanova O.V. Legal principles of economic competition protection in Ukraine. - Manuscript. Master's thesis, 081 "Law", International humanitarian university, Odesa, 2022.

The purpose of the master's thesis is to analyze the legal pricing regulation in the economic activity.

The thesis consists of an introduction, the main part, which includes three sections, conclusions and a list of sources used.

The aim of work is a comprehensive analysis and characterization of promising areas of improvement of legislation on protection of economic competition in Ukraine.

Complex description of the legal adjusting of defence of economic competition in Ukraine and separate foreign countries is conducted. During research conceptual approaches are formulated in relation to a concept, value of economic competition for functioning of the state, types of offences of antimonopoly-competition legislation, them legal nature, exposure of features of the legal adjusting of defence of economic competition on national and international levels.

The first section is devoted to theoretical and legal principles of economic competition protection in Ukraine. In particular, the concept and importance of economic competition for the functioning of a modern state with a market economy are investigated. In addition, the historical aspects of the formation and development of legislation on the protection of economic competition are analyzed.

The second section describes the ways to improve the legislative regulation of types of violations of antimonopoly and competition law and liability for their commission. At the same time, the concept and types of abuse of monopoly position in the market, displays of the anticompetition concerted actions of subjects of menage, the lacks of home legislation are determined in relation to some questions of fight against an unfair competition, on the basis of foreign experience suggestions speak out in relation to perfection of home legislation, taking into account foreign experience in this matter.

In the third division attention is accented on the characteristics of certain areas of improvement of legislation on protection of economic competition in Ukraine. The questions of optimization of legal status of the Antimonopoly committee of Ukraine, impersonal conclusion of contracts are in this context investigated during realization of procedures of public purchases, features of legal soil of realization of the last in the conditions of martial law and the row of problem practical questions is determined in this connection.

Keywords: economic competition, monopolism, economic regulation, economic activity, economic and legal regulation.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	2
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В УКРАЇНІ.....	10
1.1. Поняття та значення економічної конкуренції для функціонування держави.....	10
1.2. Історія становлення та сучасний стан законодавства про захист економічної конкуренції.....	15
РОЗДІЛ 2. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИДІВ ПОРУШЕНЬ АНТИМОНОПОЛЬНО-КОНКУРЕНТНОГО ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЇХ ВЧИНЕННЯ.....	23
2.1. Поняття та види зловживання монопольним становищем на ринку, напрями мінімізації цього виду порушень з урахуванням світової практики.....	23
2.2. Прояви антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання. Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання.....	33
2.3. Зарубіжний досвід боротьби із недобросовісною конкуренцією та можливості його застосування в Україні.....	47
РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ НАПРЯМІВ ПОКРАЩЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В УКРАЇНІ.....	61
3.1. Оптимізація правового статусу Антимонопольного комітету України.....	61
3.2. Механізми безособового укладання контрактів при проведенні процедур публічних закупівель та реалії здійснення в умовах воєнного стану	69
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР// ВВР. 1996. № 30. Ст. 141. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // ВВР. 2003. №18, 19-20, 21-22. Ст.144. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року: Міжнародний документ від 20.03.1883 // Зібрання чинних міжнародних договорів України. 1990. № 1. Стор. 320. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text
4. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 № 3659-ХІІ // ВВР. 1993. № 50. Ст.472. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
5. Про визнання бронетанкової галузі однією з пріоритетних у промисловості України та заходи щодо надання їй державної підтримки: Закон України від 11.01.2001 № 2211-ІІІ // ВВР. 2001. № 11. Ст.46. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2211-14>
6. Про державну допомогу суб'єктам господарювання: Закон України від 01.07.2014 № 1555-VІІ // ВВР. 2014. № 34. Ст.1173. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text>
7. Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні: Закон України від 06.03.2003 № 601-ІV // ВВР. 2003. № 24. Ст.162. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/601-15#Text>
8. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VІ // ВВР. 2011. № 32. Ст. 314. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

9. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР // ВВР. 1996. № 36. Ст.164. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>

10. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III // ВВР. 2001. № 12. Ст.64. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>

11. Про заходи щодо державної підтримки суднобудівної промисловості в Україні: Закон України від 18.11.1999 № 1242-XIV // ВВР. 2000. № 3. Ст. 20. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1242-14#Text>

12. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 3 жовтня 2019 № 157-IX // ВВР. 2020. № 4. ст.25 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>

13. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000 № 1682-III // ВВР. 2000. № 30. Ст.238. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>

14. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // ВВР. 2016. № 9. Ст.89. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#n608>

15. Про розвиток літакобудівної промисловості: Закон України від 12.07.2001 № 2660-III // ВВР. 2001. № 50. Ст.261. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2660-14#Text>

16. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI // ВВР. 2011. № 38. Ст.385. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>

17. Деякі питання здійснення оборонних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану : Постанова КМУ від 28 лютого 2022 р. №169. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/169-2022-%D0%BF#Text>

18. Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування : Постанова КМУ

від 12 жовтня 2022 р. №1178. URL: <https://zakonrada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF#Text>

19. Про Стратегію реформування системи публічних закупівель (“дорожню карту”): Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 175-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2016-%D1%80#Text>

20. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку конкуренції на 2014-2024 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.09.2012 № 690-р // Урядовий кур'єр від 04.10.2012. № 180. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/690-2012-%D1%80#Text>

21. Про затвердження Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку: Розпорядження Антимонопольним комітетом України від 05.03.2002 № 49-р // Офіційний вісник України. 2002. № 14. Ст. 778. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-02#Text>

22. Про затвердження Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання (Положення про концентрацію): Розпорядження Антимонопольного комітету України від 19.02.2002 № 33-р // Офіційний вісник України. 2002. № 13. Стор. 225. Стаття 679. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-02#Text>

23. Про затвердження Положення про порядок подання заяв до органів Антимонопольного комітету України про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання: Розпорядження Антимонопольного комітету України від 12.02.2002 № 26-р // Офіційний вісник України. 2002. № 11. Ст. 542. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0238-02#Text>

24. Про затвердження Тимчасових правил розгляду справ про порушення антимонопольного законодавства України: Розпорядження Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-94#Text>

25. Про Положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції: Розпорядження Антимонопольного комітету України від 25.12.2001 № 182-р // Офіційний вісник України. 2002. № 7. Ст. 323. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0139-02#Text>

26. Про затвердження Порядку визначення предмета закупівлі : Наказ Міністерства економіки України від 15.04.2020 №708. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0500-20#Text>

Спеціальна література:

27. Бакалінська О.О. Конкурентне право : Навчальний посібник. К. : Київський національний торговельно-економічний університет, 2009. 381 с.

28. Безух О.В. Теоретичні проблеми правового регулювання відносин економічної конкуренції в Україні. К.: Науково-дослідницький інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. 270 с.

29. Бережний А.В. Щодо напрямків удосконалення конкурентної політики України: Аналітична записка // Інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/1640/>

30. Білик П.Є. Правові засоби захисту економічної конкуренції. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/law/11may2015/29.pdf>

31. Бобонич Є.Ф. Правове регулювання інституту економічної концентрації суб'єктів господарювання за конкурентним законодавством України. *Адміністративне право і процес*. № 2. 2014. С. 128-136.

32. Валитов С.С. Правовое регулирование конкуренции в Украине : монография. Донецк : ООО «Юго-Восток, Лтд», 2009. 307 с.

33. Валітов С.С. Конкурентне право України : навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2006. 432 с.

34. Валітов С.С. Становлення та розвиток антимонопольно-конкурентного законодавства України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.04; НАН України, Ін-т екон.-правових дослідж. Донецьк, 2010. 31 с.

35. Геєць В. Конкуренція в бізнесі і конкуренція в політиці. *Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України*. 2007. № 2 (25). С. 2-5.
36. Голота А.С. Особливості конкурентних відносин України в умовах глобалізації. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2013. Вип. 3. С. 58-64.
37. Грудницький В.М. Удосконалення законодавства щодо поняття та видів зловживання монополієм (домінуючим) становищем. *Форум права*. 2014. № 4. С. 107—112
38. Грудницький В.М. Поняття «зловживання монополієм (домінуючим) становищем» на ринку. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 5. С. 136-139.
39. Даніш С.П. Адміністративно-правові засади контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції в Україні: дис. ... канд. юрид. наук; Нац. ун-т держ. податкової служби України. Ірпінь, 2015. 210с.
40. Деревянко Б. В. Щодо тенденцій формування законодавства про захист від недобросовісної конкуренції. *Право і суспільство*. 2014. № 3. С. 103-109.
41. Еременко В. Регламентация недобросовесной кокуренции в Канаде. *Интеллектуальная собственность*. 1999. № 7-8. С. 33-38
42. Журик Ю. Розгляд антимонопольними органами України справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції: монографія. Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М.І. 148 с.
43. Зелінська О.М. Державне регулювання розвитку конкурентного середовища на основі вивчення зарубіжного досвіду. *Економічні науки. Серія «Економічна теорія та економічна історія»*: Збірник наукових праць ЛНТУ. 2011. №8 (32). С. 144-153.
44. Зелінська О.М. Удосконалення механізму антимонопольного регулювання в Україні на основі Європейських інтеграційних процесів.

Економічні науки. Серія «Економічна теорія та економічна історія»: Збірник наукових праць ЛНТУ. 2010. №7 (28). С. 183-193.

45. Каштанов О.С. Правовий захист від антиконкурентних дій в економічній конкуренції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04; НАН України, Ін-т екон.-прав. дослідж. Донецьк, 2005. 16 с.

46. Коломієць І.Ф., Оленюк С.Л. Антиконкурентні узгоджені дії: економічна складова доведення. *Соц.-екон. пробл. сучас. періоду України*. 2008. Вип. 6. С. 29-39.

47. Колосова О.Е. Еволюція становлення законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 4. 2015. URL: http://lsej.org.ua/4_2015/28.pdf

48. Корчак Н.М. Межі державно-правового втручання в процеси конкуренції: критерій визначення. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2015. № 1(2). С. 158-165.

49. Корчак Н.М. Державне регулювання відносин конкуренції в Україні : Монографія. К. : Національна академія Прокуратури України, 2014. 334 с.

50. Крупчан О.Д. Приватноправові та публічно-правові засади регулювання підприємницьких відносин. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppip/2013_12/krup%20vst.pdf

51. Лазур П.Ю. Історична еволюція феномена підприємництва та його науково-економічні інтерпретації. *Науковий вісник УкрДЛТУ*. 2006. Вип. 16.6. С. 285-292.

52. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Аналітична економія: Принципи, проблеми і політика. Частина 2. Мікроекономіка. Львів: Просвіта, 1999. 672 с.

53. Мисліцька Н.С. Формування і розвиток законодавчо-нормативного забезпечення державного антимонопольного регулювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 4. С. 55-61.

54. Мідляр А. К. Правові основи реалізації конкурентної політики держави. *Ефективна економіка*. № 11. 2014. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3512>
55. Ніколаєва Л., Стороженко О. Генезис законодавчого визначення поняття "зловживання монопольним становищем" в Україні. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2011. № 1. С. 92-102.
56. Педченко Н.С. Деякі аспекти конкуренції і конкурентоспроможності в ринковій економіці. *Регіональні перспективи*. 2000. № 4 (11). С.38-40
57. Пономарьов О.В. Елементи адміністративно-правового статусу АМК України. *Проблеми законодавства та правоохоронної діяльності*. 2007. № 3. С. 124–132.
58. Поротикова О. Формы злоупотребления гражданским правом. *Юрист*. 2003. № 23.
59. Портер М.Э. Конкуренция : уч. пособ. / Э. Майкл Портер ; пер. с англ. М. : Издательский дом «Вильямс», 2001. 495 с.
60. Прилуцький А.М. Ринок в системі категорій сучасної економічної теорії. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2011. Вип. 25. С. 185-197.
61. Прокопов О.А. Історія розвитку та механізм подальшого вдосконалення конкурентної політики України. *Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. 2014. № 11. С. 14-19.
62. Руденко Т. Воєнні державні закупівлі» в дії. *Юридична газета*. 2022. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/voenni-derzhavni-zakupivli-v-diyi.html>
63. Саніахметова Н., Мельник С. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем суб'єкта господарювання на ринку: поняття та види. *Підприємництво, господарство і право*. 2003. №1. С. 3-5.

64. Санахметова Н.О. Конкурентне законодавство у питаннях та відповідях : посібник. К. : Центр комерційного права, 2002. 74 с.
- 64-1. Смирнова К.В. Правовий порядок конкуренції в Європейському Союзі (новітні тенденції розвитку) : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.11. 2015. 500 с.
65. Султонова Т.И. Злоупотребление хозяйствующими субъектами доминирующим положением на рынке в Республике Таджикистан: вопросы теории и законодательства : дис.... канд. юрид. наук: специальность 12.00.03: «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право». Душанбе, 2007. 154 с.
66. Филюк Г.М. Світовий досвід антимонопольного регулювання та можливості його застосування в Україні. *Наукові праці ДонНТУ. Серія. Економічна*. 2007. № 31 - 3. С. 133-137.
67. Худенко О. О. Поняття та зміст узгоджених дій суб'єктів господарювання, їх співвідношення з антиконкурентними узгодженими діями. *Часопис Академії адвокатури України*. Том 8. №1(26). 2015. С. 52-63.
68. Хьольцлер Х. Звіт про результати дослідження державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні / Х. Хьольцлер, Е. Лібанова, Т. Єфименко, Я. Котляревський, С. Таран, Д. Черніков, В. Деревянкін, Ю. Стюарт // *Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартний ЄС*. Київ, 2015. 211 с.
69. Цвик М.В. О современной трактовке теории разделения властей / М.В. Цвик, Е.Р. Дашковская // *Проблемы законности : Республ. межвед. науч. сб. / отв. ред. В.Я. Таций. X. : Основа, 1993. Вып. 28. С. 10–16.*
70. Шатковський О., Файвеш Г. Електронні державні закупівлі: пошук українського шляху. URL: <http://eupublicprocurement.org.ua/e-procurement-finding-a-way-for-ukraine.html>
71. Швидка Т. Проблеми забезпечення добросовісної конкуренції та провадження правил ринкової економіки. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3. С. 126-131.

72. Шлюсарчик Б. Еволюція і співвідношення понять конкуренції та конкурентності. *Академічний огляд*. 2001. № 1. С. 20-26.
73. Шпотов Б. О современных теориях конкурентных преимуществ и отраслевого лидерования. *Международный журнал: Проблемы теории и практики управления*. 2001. № 3. С. 52-55.
74. Шульга Ж.О. Проблеми соціально орієнтованої ринкової економіки: теоретико-методологічний аспект. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2009. №2. С. 47-51.
75. Шумпетер Й. Теория экономического развития. М.: Прогресс, 1982. <http://uaterra.in.ua/wp-content/uploads/2017/11/SHumpeter-Teoryya-ekonomycheskogo-razvytyya.pdf>
76. Юданов А. Ю. Конкуренция: теория и практика. - М. : Изд-во “ГНОМ- ПРЕСС”, 1998.
77. Юдіцький О.Л. Удосконалення організаційно-правових засад функціонування механізмів державного регулювання у сфері захисту економічної конкуренції в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2012. № 22. С. 134-137.
78. Юдіцький О.Л. Правові засади економічної конкуренції як об'єкта державного регулювання. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10yolodr.pdf>
79. Finger M. and Schraieder S. The New Law Against Unfair Competition: An Assessment. URL: www.geimanlawjournal.org/pdfs_Vol_06_No216_Developments_Finger_Schraieder.pdf
80. Heidenreich J.P. The New German Act Against Unfair Competition. URL: <http://www.iuscorap.org/gla/literature/heidenreich.hta>.
81. Smith A. The Wealth of Nations. Glazgo: R.X.Campbell, A.S.Skinner, 1976. 1002 p.

Матеріали практики:

82. Про деякі питання практики застосування конкурентного законодавства: Постанова Пленуму Вищого господарського Суду України від 26.12.2011 № 15 // Вісник господарського судочинства. 2012. № 1. Стор. 9.

83. Огляд характерних справ, розглянутих Антимонопольним комітетом України у 2020 році : звіт Антимонопольного комітету України за 2020 рік URL:
<https://amcu.gov.ua/storage/app/uploads/public/605/4a0/e26/6054a0e268fc0702551413.pdf>

84. Огляд характерних справ, розглянутих Антимонопольним комітетом України у 2013 року звіт Антимонопольного комітету України за 2013 рік URL:
<https://amcu.gov.ua/storage/app/uploads/public/5ec/66e/059/5ec66e05990d8559931127.pdf>

85. Огляд характерних справ, розглянутих Антимонопольним комітетом України 2013 року: URL:
<http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/98003>

86. Рішення Європейського суду з прав людини від 27 вересня 2011 року у справі A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italy (Application № 43509/08), paras 57–67.

87. Справа 41/69 ACF Chemiefarma NV v. Commission // European Court Review. 1970. 661.

88. Справа C-272/09 P KME Germany AG and Others v. Commission // European Court Review. 2011. I–12789.

89. Справа T-30/91 Soda Ash-Solvay // European Court Review. 1995. II - 1775.

90. Case T-7/89 SA Hercules Chemicals NV v. Commission of the European Communities // European Court Reports. 1991. II–01711.